

Sygnatura akt II C 793/13

WYROK CZĘŚCIOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodnicząca: S.S.O. Dorota Liczberska – Dębska

Protokolant: Agnieszka Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. A.

przeciwko Skarbowi Państwa – Staroście (...), Gminie i Miastu S. i Województwu (...) – Zarządowi Dróg Wojewódzkich

o zapłatę kwoty 77.200 zł

1. oddała powództwo w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...);
2. zasądza od W. A. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego Skarbu Państwa – Starosty (...) w pozostałej części.

II C 793/13

Uzasadnienie wyroku częściowego

W pozwie z dnia 13 czerwca 2013 roku W. A. wniósł o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia w związku z uszkodzeniem ciała, jakiego doznał na skutek przewrócenia się przy wejściu na targowisko miejskie w S.. Jako pozwani wskazani zostali: Skarb Państwa reprezentowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Ł. i Gmina S.. Uzasadniając żądanie powód podał, że potknął się o wystające na wjeździe na rynek płyty chodnikowe. Wskazał także, że właścicielem, ale i użytkownikiem, terenu targowiska jest gmina S., natomiast do targowiska przylega droga wojewódzka, przy której jest chodnik. Dla uzasadnienia legitymacji Skarbu Państwa podniesiono, że jest on właścicielem gruntu, na którym doszło do zdarzenia. (pozew k. 3)

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz Prokuratorii kosztów zastępstwa procesowego. W piśmie podniesiono zarzut braku biernej legitymacji procesowej Skarbu Państwa. Podniesiono, iż powód nie wskazał na żadne okoliczności faktyczne uzasadniających powiązanie roszczenia z działaniem czy zaniechaniem Skarbu Państwa. Wskazując fakt, iż droga, przy której doszło do zdarzenia ma status drogi wojewódzkiej podniesiono, że utrzymanie tych dróg należy do zarządu województwa, a pozwana jednostka organizacyjna (Zarząd Dróg Wojewódzkich) błędnie wskazana została przez powoda jako statio fisci Skarbu Państwa. Pozwany podniósł także, że utrzymane zjazdów z dróg należy do właścicieli lub użytkowników gruntów przyległych do drogi, to jest, w niniejszej sprawie – gminy S.. (pismo k. 38)

Pozwana Gmina i Miasto S. żądając oddalenia powództwa podniosła, iż właścicielem nieruchomości, na której doszło do zdarzenia jest Skarb Państwa - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Ł., zaś użytkownikiem i administratorem targowiska

(...) w S.. W odpowiedzi na pozew zawarto także wniosek o zobowiązanie pozwanego Zarządu Dróg Wojewódzkich do wskazania kto był wykonawcą zjazdu. (pismo k. 47)

W piśmie z dnia 6 września 2013 roku pełnomocnik powoda, powołując się na swą oczywistą omyłkę, wniósł o sprostowanie oznaczenia strony pozwanej wskazując, iż prawidłowa nazwa to Województwo (...) – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Ł., bowiem Skarb Państwa nie posiada statio fisci w postaci Zarządu Dróg Wojewódzkich w Ł., a nadto, że intencją powoda było pozwanie tej osoby, której Zarząd jest statio fisci.

(pismo k. 80)

W odpowiedzi na to Skarb Państwa podniósł, iż nie jest możliwe sprostowanie oznaczenia strony pozwanej poprzez wskazanie zupełnie innego podmiotu w sytuacji, gdy okaże się, że wskazany pierwotnie nie ma legitymacji biernej. Domniemając, że zamiarem powoda było cofnięcie pozwu wobec Skarbu Państwa, Prokuratoria podtrzymała żądanie zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. (pismo k. 81)

Zarządzeniem z dnia 8 października 2013 roku powód zobowiązany został do wypowiedzenia się czy cofa powództwo wobec Skarbu Państwa, a jeśli tak, czy ze zrzeczeniem się roszczenia. W odpowiedzi pełnomocnik powoda oświadczył, że nie cofa pozwu wobec Skarbu Państwa, chyba, że ten nie będzie żądał kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na sytuację życiową i majątkową powoda oraz zawłość sprawy. (zarządzenie k. 83, pismo powoda k. 86)

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie Województwo (...) – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Ł., a wobec podtrzymywania żądania pozwu wobec Skarbu Państwa – dokonano z urzędu ustalenia jego prawidłowej reprezentacji przez Starostę Powiatu (...). (postanowienie k. 87)

Dopozwane Województwo (...) wniosło o oddalenie powództwa. (pismo k. 97)

W piśmie z dnia 20 grudnia 2013 roku Skarb państwa podtrzymując zarzut braku legitymacji biernej podniósł, że nie posiada tytułu prawnego do żadnej sąsiadujących z sobą, opisanych w pozwie nieruchomości. Wskazano na przepis art. 2 a ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz.U. Nr 14 z 1985 r. poz. 60 ze zm.), zgodnie z którym drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego województwa, powiatu lub gminy. Tymczasem wskazana w pozwie działka (...) stanowi część drogi wojewódzkiej, a działka (...) stanowi własność Miasta i Gminy S.. Ostatecznie Skarb Państwa wniósł o wydanie wyroku częściowego. (pismo k. 131, protokół rozprawy z 22 stycznia 2014 roku k.146, znacznik 01:12:55)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny i zważył, co następuje:

W dniu 27 czerwca 2012 roku powód przewrócił się na wjeździe na targowisko zlokalizowane w S. przy ulicy (...). Wjazd łączący drogę z targowiskiem wyłożony był płytami typu Jomb. (bezporne)

Teren targowiska stanowi własność Gminy i Miasta S. (bezporne).

Targowisko przylega do drogi wojewódzkiej. (bezporne)

Zgodnie z treścią przepisu art.2 i 2a ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 roku (Dz.U. Nr 19 z 2007 roku poz. 115 ze zm.) drogi wojewódzkie stanowią własność właściwego województwa, a do Skarbu Państwa należą jedynie drogi krajowe. Zgodnie zaś z treścią art. 30 ustawy, utrzymywanie zjazdów, łącznie ze znajdującymi się pod nimi przepustami, należy do właścicieli lub użytkowników gruntów przyległych do drogi.

Zarządcą dróg wojewódzkich jest zarząd województwa, do którego należy utrzymanie nawierzchni, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą.(art. 19 ust. 2 ustawy).

W niniejszej sprawie powód nie powołuje żadnych okoliczności faktycznych, które wskazywać mogłyby na istnienie podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa za zaistniałe zdarzenie i jego skutki dla powoda. Skarb Państwa

nie jest właścicielem drogi ani nieruchomości do niej przylegającej. Nie odpowiada zatem za ich utrzymanie. Niezasadne jest także stanowisko prezentowane przez pełnomocnika powoda, że zmiana podmiotowa żądania może być w niniejszej sprawie dokonana w drodze zwykłego sprostowania oznaczenia strony, zwłaszcza, jeśli powód od początku reprezentowany był przez fachowego pełnomocnika, którego zadaniem jest, między innymi, ustalenie właśnie, na podstawie okoliczności faktycznych sprawy, podmiotu potencjalnie odpowiedzialnego. W szczególności zaś niezasadne byłoby kontynuowanie postępowania z udziałem strony nie mającej legitymacji procesowej biernej tylko dlatego, że jak twierdził pełnomocnik powoda, postępowanie może wykazać, że podstawa odpowiedzialności Skarbu Państwa istnieje.

Wprawdzie strona powodowa nie musi wskazywać, a już na pewno nie wiążąco, podstawy prawnej rozstrzygnięcia, jednakże spoczywa na niej ciężar przytoczenia okoliczności faktycznych dla przyszłej subsumcji prawnej. Tymczasem, co już podkreślano, w niniejszej sprawie, powód nie podaje żadnych okoliczności wskazujących na związek ze zdarzeniem pozwanego Skarbu Państwa.

Wprawdzie w wypisie z rejestru gruntów wskazany jest dla działki (...) zajętej pod drogę Skarb Państwa (własność 1/1) i Zarząd Dróg Wojewódzkich (trwały zarząd lub zarząd 1/1) jednakże z treści tego dokumentu nie sposób wyciągać wniosków sprzecznych z brzmieniem art. 2 a ustawy o drogach publicznych jasno wskazujących na stosunki własnościowe w zakresie dróg.

Stąd też zasadne było wydanie, już na tym etapie, na podstawie przepisu art. 317 k.p.c., wyroku częściowego rozstrzygającego o żądaniu kierowanym przeciwko Skarbowi Państwa.

O kosztach postępowania ograniczających się na obecnym etapie do kosztów zastępstwa procesowego Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa Sąd orzekła na podstawie art. 98 k.p.c zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik. Wynagrodzenie za profesjonalne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa, przy wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu wynosi 3.600 zł. Zasądzając od powoda jedynie połowę tej kwoty Sąd miał na uwadze jego sytuację życiową, to jest fakt, że powód uległ wypadkowi, w związku z którym występuje o ochronę swych praw. Istotne było także, że o kosztach Sąd orzeka wyrokiem częściowym na stosunkowo wczesnym etapie postępowania.

Z drugiej zaś strony brać jednak należało pod uwagę, że Skarb Państwa bezpodstawnie, ale jednak został zaangażowany, na skutek błędnego określenia strony przez profesjonalnego pełnomocnika, który mimo podnoszenia zarzutu braku legitymacji biernej, pozew popierał. Powód nie wnosił przy tym o nie obciążanie kosztami, a jedynie uzależnił ewentualne cofnięcie pozwu od tego, aby Skarb Państwa nie żądał zwrotu kosztów ze względu na sytuację życiową i majątkową powoda oraz zawilość sprawy. Nie sprecyzowano przy tym, jaka jest sytuacja majątkowa powoda (powód nie wnioskował o zwolnienie od kosztów sądowych).